

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 423/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. júla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], t. č. v [REDAKČIA] [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 2 a čl. 19 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 7 ods. 2 a čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 7 ods. 2 a 5, čl. 12 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky Ústavom na výkon trestu odňatia slobody v Žiline a Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného

porušenia jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 2 a čl. 19 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 7 ods. 2 a čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 7 ods. 2 a 5, čl. 12 a čl. 13 ods. 4 ústavy postupom a rozhodnutiami Ústavu na výkon trestu odňatia Slobody v Žiline (ďalej len „ústav na výkon trestu“) a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ „bol právoplatne uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu podvodu v štádiu pokusu na základe rozhodnutia Krajského súdu v Žiline“.

Sťažovateľ pred ústavným súdom tvrdí, že v období medzi 15. februárom 2017 a 14. marcom 2017 počas výkonu trestu v ústave na výkon trestu odňatia slobody boli týmto ústavom a ministerstvom porušené jeho v petite sťažnosti označené práva tým, že v jeho cele bolo matné nepriehľadné sklo a sťažený prístup k oknu, nedostatočné zabezpečenie sociálnych zariadení a nedostatočný prísun čerstvého vzduchu. Ďalej v tejto súvislosti namieta aj spôsob vykonávania osobných prehliadok, nemožnosť vykonávať prácu, nedostupnosť zmysluplných voľnočasových aktivít, nedostatočný pobyt a pohyb mimo cely, ako aj skutočnosť, že dozorcovia v ústave na výkon trestu mali pri sebe neustále putá a obušok, čo „evokuje“ násilie z ich strany.

Sťažovateľ ďalej vo svojej sťažnosti poukazuje na nedostatočnú rozlohu jeho cely, nemožnosť nahliadnuť do karty odsúdeného a porušenie lekárskeho tajomstva pri lekárskom vyšetrení, pri ktorej bola prítomná aj tretia osoba (dozorca). Uvedené skutočnosti zapríčinili podľa jeho tvrdenia zhoršenie jeho zdravotného stavu, ako i vyvolanie pocitov úzkosti, frustrácie a depresie.

Sťažovateľ napokon uvádza, že na účel nápravy opísaných porušení svojich práv sa obrátil na ústav na výkon trestu, Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ministerstvo, ako aj Kanceláriu

verejného ochranu práv, avšak bezvýsledne, keďže „nikto nechce nieť zodpovednosť za porušovanie práv a slobôd“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Preto boli práva [REDAKOVANÉ] porušené, a to čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a 3, čl. 7 ods. 2 a ods. 5, čl. 12 a čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, ďalej čl. 7 ods. 2 a čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako i čl. 3 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

Za porušenie práv ... mu prináleží adekvátne odškodné, a to vo výške 30.000 EUR...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta podmienky, za akých sa vykonáva trest v ústave na výkon trestu odňatia slobody a spája s nimi porušenie v sťažnosti označených práv. Za ich porušovateľov označuje ústav na výkon trestu a ministerstvo.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor dozerá na to, aby v miestach, kde sa vykonáva... trest odňatia slobody..., boli držané osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu o pozbavení alebo obmedzení osobnej slobody a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

Podľa § 18 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor je povinný c) písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom...

Podľa § 96 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu“) dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu. Týmto predpisom je práve zákon o prokuratúre.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ako vyplýva z citovaných ustanovení zákona o výkone trestu a zákona o prokuratúre, sťažovateľ mal/má možnosť domáhať sa ochrany ním označeného práva tak, ako to namietal v sťažnosti podanej ústavnému súdu, práve prostredníctvom príslušnej prokuratúry ako orgánu vykonávajúceho dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu, ktorá je oprávnená a zároveň povinná v prípade zistenia porušenia právnych predpisov ústavom na výkon trestu vo vzťahu k osobe sťažovateľa zabezpečiť nápravu nezákonného stavu.

Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je princíp subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 149/04). Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Proti namietanému porušeniu svojich práv mohol sťažovateľ podať sťažnosť prostredníctvom príslušnej prokuratúry ako orgánu vykonávajúceho dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu. Sťažovateľ však nepreukázal, že by tento prostriedok ochrany svojich práv, o ktorých tvrdí, že mu boli postupom ústavu

na výkon trestu porušené, využil, a nepreukázal ani to, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Ústavný súd ďalej uvádza, že sťažnosť sťažovateľa nespĺňa v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde ustanovené náležitosti sťažnosti.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv, a to ústavom na výkon trestu a ministerstvom, ktorých rozhodnutia, oznámenia alebo upovedomenia o inom zásahu však vo svojej sťažnosti bližšie nešpecifikuje (§ 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a ktoré ani nedoložil ako prílohu svojej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy (§ 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ zároveň vo svojej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy naznačuje, že vo vzťahu k riešeniu namietaného porušenia svojich práv sa obrátil aj na iné orgány Slovenskej republiky vrátane prokuratúry, pričom však jej rozhodnutia pred ústavným súdom vôbec nenapáda a ani ich ústavnému súdu nedoručil (§ 50 ods. 1 a 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na uvedené podstatné nedostatky bol dôvod na odmietnutie sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola ako celok pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa jeho ďalšími požiadavkami nezaoberal, pretože rozhodovanie

o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júla 2018